

Türkiye’de Storyline Yaklaşımı Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi

Analysis of Postgraduate Theses in the Field of Storyline Approach in Turkey

Emel DEVECİ,

Cihat PINARCI,

**Esmâ
ÖZGÜNAY,**

**Ramazan
DEMİR**

İbrahim Bey
İlkokulu, Karaman/
Türkiye

emeldeveci0108@gm
ail.com

ORCID: 0009-0005-
9426-7068;

cihatpinarci@gmail.c
om

ORCID: 0000-0002-
2355-2890;

ozgunayesma@gmail
.com

ORCID: 0000-0002-
2457-1938

rdemir7070@gmail.c
om

ORCID: 0009-0004-
4783-3875

Sorumlu yazar:
Emel DEVECİ

**Makalenin referans
gösterilmesi:**

Deveci, E., Pınarcı,
C., Özgünay, E.,
Demir, R. (2025).
Türkiye’de Storyline
Yaklaşımı Alanında
Yapılan Lisansüstü
Tezlerin İncelenmesi,
SCAR, 1(1), 317-328

Makale geliş Tarihi:
29.03.2025

**Makale Kabul
Tarihi:** 20.05.2025

Özet

Bu araştırma ile Storyline yaklaşımı alanında yapılmış olan lisansüstü tezlerin farklı değişkenler açısından incelenmesi ve ortaya konulan bulguların sentezlenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemi kullanılarak yürütülen çalışmada 25 adet lisansüstü tez incelenmiştir. Araştırmanın verileri doküman inceleme tekniğiyle toplanmış olup, YÖKTEZ ortamında tezlerin genel özelliklerine, yöntemlerine, konu ve konu alanlarına, örneklem grubuna, örnekleme yöntemine, veri toplama araçlarına ve veri analiz yöntemlerine göre tezler incelenmiştir. Araştırmada betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre en çok sınıf öğretmenliği anabilim dalında tez üretildiği, en fazla yüksek lisans tezi hazırlandığı, genel olarak nicel araştırma yönteminin kullanıldığı, konu alanı olarak en fazla Sosyal Bilgiler alanında çalışma yapıldığı, örneklem grubu olarak en çok 6 yaş çocukları ile çalışıldığı, veri toplama tekniği olarak ölçek kullanıldığı ve veri analizinde t-testinden yararlanıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Storyline yaklaşımına ilişkin olarak yapılacak yeni araştırmaların yükseköğretim ve ortaöğretim kademelerinde yürütülmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Storyline, Doküman İnceleme, Lisansüstü Tez, Tez İnceleme.

Abstract

The aim of this research is to examine postgraduate theses written in the field of Storyline approach in terms of different variables and to synthesize the findings. In the study conducted using qualitative research method, 25 postgraduate theses were examined. The data of the research were collected by document review technique, and the theses were examined in YÖKTEZ environment according to their general characteristics, methods, subjects and subject areas, sample group, sampling method, data collection tools and data analysis methods. Content analysis was used in the research. According to the results of the research, it was concluded that the most theses were produced in the department of classroom teaching, the most master's theses were prepared, the quantitative research method was generally used, the most studies were conducted in the field of Social Studies as a subject area, the most studies were conducted with 6-year-old children as a sample group, a scale was used as a data collection technique and t-test was used in data analysis. It is recommended that new research on the storyline approach be conducted at higher and secondary education levels.

Keywords: Storyline, Document Review, Graduate Thesis, Thesis Review

GİRİŞ

İnsanoğlu, doğumdan ölümüne kadar çevresindeki olayları merak etmekte ve bunları öğrenmeye gayret göstermektedir. Bu öğrenme süreci için farklı yöntem ve yaklaşımlar geliştirilmiştir. Zamanla bireylerin ihtiyaçları ve eğitim anlayışları değiştikçe, bu yöntemler de evrim geçirerek daha da zenginleşmektedir. Günümüzde bireylerin, araştıran, sorgulayan ve edindiği bilgiyi kendine özgü bir şekilde yapılandırarak anlamlandıran bireyler olmaları hedeflenmektedir (Bacak, 2008).

Eğitim çabalarının temel hedefi, yetişmekte olan çocuklar ve gençlerin topluma sağlıklı ve verimli bir şekilde uyum sağlamalarına yardımcı olmaktır. Dolayısıyla okulun eğitimdeki rolü azalmamakla beraber, aksine daha da önem kazanmaktadır. Eğitim, bireylerin üretken birer insan olarak yetişmelerini sağlamalı; kişilerin yetenekleri eğitimle en üst düzeye çıkarılmalı ve insan davranışları, milli eğitimin amaçları doğrultusunda geliştirilmelidir (Bayrak, 2000). Eğitim hizmetlerini daha geniş kitlelere ulaştırmak ve bu hizmetleri daha kaliteli hale getirmek amacıyla çağdaş eğitim teknolojilerinin sunduğu olanaklardan etkili bir şekilde faydalanmak büyük önem taşımaktadır. Bu imkânlardan yararlanarak, öğrenme-öğretme ortamını iyileştirmek ve eğitimin kalitesini artırmak mümkündür. Ayrıca, eğitim hizmetlerinin kapsamını genişletmek de bu gelişmelerle mümkün hale gelmektedir. Günümüzün teknolojik ilerlemeleri sayesinde, eğitim uygulamalarında yeni fırsatlar sağlanarak kullanılan ortam ve yöntemler zenginleşmektedir (Çiğdem ve Koşar, 2003). Zenginleştirilen bu yaklaşımlardan biri olarak Storyline yaklaşımı karşımıza çıkmaktadır.

Storyline yaklaşımı, İskoçya'da geliştirilmiş bir öğrenme ve öğretme yaklaşımıdır. Bu yaklaşım, öğrencilerin öğrendiklerini anlamlandırmalarını ve kolayca hatırlamalarını sağlamayı amaçlar. Öğrencilerin öykü oluşturma konusundaki isteklerinden faydalanarak, tüm dersler birbirleriyle bağlantılı bir şekilde ele alınmaktadır. Bu sayede, öyküleştirme sürecinde etkin öğrenme imkânları sunulmakta ve öğrencilerin kendi öğrenim süreçlerinden sorumlu olmaları teşvik edilmektedir (Hein, 1991). 1965 yılında İskoçya'da ilköğretim okullarında yeni bir eğitim programı geliştirilmesi ve bu programın yeni yöntemlerle zenginleştirilmesi fikri üzerinde temellendirilen Storyline yaklaşımı, çocukları pasif bir rolden aktif bir rol üstlenmeye yönlendirmiştir. Ayrıca, alanlar arası işbirliğine vurgu yapılarak tarih, ingilizce, edebiyat, coğrafya, fen, matematik ve sanat gibi dersler, yapılan yeniliklerle genel başlıklar altında bir araya getirilmiştir (Tepetaş, 2011).

Bir kişinin yaşadığı deneyimler, öyküler aracılığıyla bireylerin dünyayla nasıl etkileşimde bulunduklarına dair zengin örnekler sunabilir. Ayrıca, bu kişilere ait olmayan öykülerin paylaşılması, öğrencilerin bilgi ve becerilerini bilişsel ve duygusal açıdan geliştirmelerine katkı sağlamaktadır (Hernandez-Serrano ve Jonassen, 2003). Storyline yaklaşımı, öğrencilerin öğrenimini teşvik etmek amacıyla anlatı kullanımını içeren etkili bir yaklaşımdır (Bell, 2007).

Storyline yaklaşımı, öğretmenlerin öğrencilerine hangi bilgi, beceri ve davranışları kazandıracaklarına dair bilinçli kararlar almalarını sağlamak amacıyla sınıf deneyimlerini planlamada etkili bir yapı sunmaktadır. Bu yaklaşım, sınıf ve grup çalışmaları ile bireysel çalışmalarda faydalı olduğu kanıtlanmış pratik uygulama stratejileri geliştirmiştir. Ayrıca farklı yöntem dizilerinden oluştuğu için belirlenen konularda ilerlemeyi garanti eder. Ancak süreç devam ederken öğrenci geri dönüşleri, ilerlemenin önemli bir parçası olduğundan, yaklaşım bu açıdan esneklik de göstermektedir (Güney, 2003). Öyküler, üç ana unsur etrafında şekillenir: insanlar (ya da hayvanlar), zaman (geçmiş, şimdi veya gelecek) ve mekân (öykünün geçtiği yer). Genellikle sagu, mit ve efsane türündeki öyküler, geçmişin öğretilmesine yönelik

olarak kullanılır ve bu süreçte hem bir ders çıkarılması hem de keyifli vakit geçirilmesi hedeflenir (Harkness, 1993).

Storyline yaklaşımı, temel müfredat bilgi ve becerilerini içermektedir. Öğretmenlerin öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilere rehberlik yapmalarını sağlar. Bu yaklaşım, öğretmenler ve öğrencilerin müfredatı ortaklaşa yapılandırmalarına imkân tanır. Ayrıca disiplinlerarasılığı teşvik eder ve İzlanda, Danimarka, Norveç, İsveç, Finlandiya, Almanya, Hollanda ile Amerika Birleşik Devletleri ve Tayland'ın bazı bölgelerinde yaygın olarak kullanılmaktadır (Bell ve Harkness, 2006). Storyline yaklaşımında süreç, anahtar sorularla yönlendirilir. Bu yöntemde açık uçlu sorular, iyi planlanmış etkinlikler ve öğrenme çıktıları öğretmen tarafından belirlenir. Ayrıca, gerçek hayattan alınan problemler bu yaklaşımın vazgeçilmez bir parçasını oluşturur (Solstad, 2009).

Storyline yaklaşımı öğrenim sürecinin planlamasına başlamadan önce, öncelikle konu çalışmasının genel amacı belirlenmeli ve ulaşılması gereken hedefler net bir şekilde tanımlanmalıdır. Amaç ve hedeflerin dikkatlice hazırlanmış bir listesinin oluşturulması, bu sürecin planlanmasında karar verme süreçlerine yardımcı olacak ve konunun gözden geçirilmesi, ölçme ve değerlendirilmesi konusunda da destek sağlayacaktır (Harkness, 2007).

Storyline yaklaşımında kullanılan teknikler, öğretmenlere öğrencilerini çeşitli yollarla izleme imkânı sunmaktadır. Gardner'ın "Çoklu Zekâ Kuramı"na göre, eğitimciler farklı değerlendirme yöntemlerini rahatlıkla kullanabilirler. İskandinav eğitimciler, portfolyo dosyalarını etkili bir değerlendirme aracı olarak görmektedirler. Bu yaklaşım, öğretmenlerin öğrencilerini kendi çalışmalarını değerlendirip üzerine düşünmeye teşvik ederek, öğrencilerin öz değerlendirme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır (Bell, 1994).

Alanyazın incelendiğinde Storyline yaklaşımı alanında çeşitli anabilim dallarında lisansüstü tezlerin hazırlanmasına yönelik çalışmaların yapıldığı görülmüştür. Storyline alanında ilk çalışma Güney (2003) tarafından yapılmıştır. Yapılmış olan araştırmalarda genellikle akademik başarının ölçüldüğü bulunmuştur.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Storyline yaklaşımı alanında yapılmış olan lisansüstü tezlerin farklı değişkenler açısından incelenmesi ve ortaya konulan bulguların sentezlenmesidir. Yapılacak olan çalışmalara yeni bakış açıları sağlayarak alana fayda sağlaması açısından önem taşımaktadır. Ayrıca Storyline yaklaşımı alanında yürütülmüş olan lisansüstü çalışmaların genel olarak analiz edilmesi, gelişiminin incelenmesi ve alanda çalışacak araştırmacılara katkıda bulunması bakımından da önem arz etmektedir. Bu amaçla aşağıdaki alt problemlere ulaşılması hedeflenmektedir. Storyline yaklaşımı alanında yapılmış olan lisansüstü tezlerin;

1. Üniversite, lisansüstü tez, yıl ve anabilim dalına göre dağılımı nasıldır?
2. Araştırma yöntemine ve desenine göre dağılımı nasıldır?
3. Konu ve konu alanlarına göre dağılımı nasıldır?
4. Örneklem grubu ve örnekleme tekniklerine göre dağılımı nasıldır?
5. Veri toplama ve veri analizlerine göre dağılımı nasıldır?

YÖNTEM

Bu bölümde Storyline yaklaşımı alanında yapılmış olan lisansüstü tezlerin incelenmesi için belirlenen araştırmanın modeli, verilerin toplanması ve verilerin analizi ile ilgili açıklamalara yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Storyline yaklaşımı alanında yapılmış olan lisansüstü tezlerin farklı değişkenler açısından incelenmesinin amaçlandığı bu araştırma nitel paradigma anlayışına göre gerçekleştirilecektir. Creswell'e (2007) göre nitel araştırma; alanyazında daha önceden çalışılmamış ya da çalışılmış konularla ilgili bilginin az olduğu durumlarda daha fazla bilginin elde edilmesini sağlamaktadır. Nitel araştırma; görüşme, doküman analizi ve gözlem gibi veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algı ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül şekilde ortaya konularak nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak betimlenebilir.

Bu çalışmada Storyline yaklaşımı alanında yazılmış tezler hakkında daha fazla bilgi elde edileceği ve doküman incelemesi yapılarak tezlerin bütüncül bir şekilde inceleneceğinden dolayı nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi modeli tercih edilmiştir.

Araştırma sürecinde ele alınan konuyla ilgili olgu ve olayları yansıtan yazılı belgelerin analizi, veri sağlama yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi olarak adlandırılmaktadır. Araştırma alanıyla ilgili birçok bilgi, görüşme ve gözlem yapmaya gerek kalmadan belge incelemesi aracılığıyla elde edilebilir. Bu yöntem, araştırmacının zaman ve kaynak açısından tasarruf etmesine olanak tanır. Hangi belgelerin önemli olduğuna ve veri kaynağı olarak kullanılabileceğine, araştırma konusunun gerekliliklerine göre karar vermek gerekir. Örneğin, çocuk suçluluğu ile ilgili bir araştırma yaparken adli istatistikler, emniyet verileri ve sosyal hizmet dosyaları incelenmelidir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Araştırma Verilerinin Toplanması

Araştırmanın verileri Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) Tez Merkezi'nin web sayfasından araştırmacılar tarafından toplanmıştır. Ulusal Tez Merkezi web sitesinin ana sayfasında tarama terimi olarak 'Storyline' ve 'Öyküleştirme Yöntemi' yazılmış, aranılacak alan kısmında 'tez adı' seçenek olarak seçilmiştir. Yapılmış olan bu tarama yoluyla yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik düzeyinde olmak üzere 25 adet teze ulaşılmıştır. Araştırmacılar tarafından tez veri kayıt formu hazırlanmış ve incelenen tezlerde temalara göre belirlenen veriler forma kaydedilmiştir. Tez veri kayıt formu doğrultusunda bulgular belirlenmiş, ilişkili sonuçlar çıkarmak amacıyla çalışmalar yapılmıştır.

Araştırma Verilerinin Analizi

Storyline yaklaşımı alanında yapılmış olan lisansüstü tezlerin incelendiği bu çalışmada verilerin analizi sürecinde, nitel araştırma yaklaşımına ait analiz yöntemlerinden biri olan betimsel analiz tercih edilmiştir. Betimsel analizde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analiz dört aşamadan oluşur. Bunlar betimsel analiz için bir çerçeve oluşturma, tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi, bulguların tanımlanması ve bulguların yorumlanmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Bu çalışmada incelenen veriler, içerik analizi çerçevesinde iki uzman tarafından bağımsız bir şekilde incelenmiştir. Uzmanların gerçekleştirdiği analizlerin sonuçları karşılaştırılmış ve genel olarak benzerlik gösterdiği gözlemlenmiştir. Farklılık gösteren analiz sonuçlarında ise uzlaşarak bir ortak sonuca varılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular, frekans (f) ve yüzde (%) tablolarıyla sunulmuştur.

BULGULAR

1. Storyline Yaklaşımı Alanındaki Tezlerin Üniversite, Lisansüstü Tez, Yıl ve Anabilim Dalına Göre Dağılımı

Storyline yaklaşımı alanında incelenmiş olan tezlerin üniversite, lisansüstü tez, yıl ve anabilim dalına göre dağılımı Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1: Storyline Yaklaşımı Alanındaki Tezlerin Üniversite, Lisansüstü Tez, Yıl ve Anabilim Dalına Göre Dağılımı

Üniversite	F	%	Yıl	F	%
Abant İzzet Baysal Üni.	4	16,0	2003	1	4,0
Marmara Üni.	4	16,0	2007	1	4,0
Onsekiz Mart Üni.	2	8,0	2008	1	4,0
Gazi Üni.	2	8,0	2011	1	4,0
Hacettepe Üni.	2	8,0	2012	1	4,0
Dumlupınar Üni.	1	4,0	2013	1	4,0
Ahi Evran Üni.	1	4,0	2015	2	8,0
İstanbul Üni.	1	4,0	2017	3	12,0
Ankara Üni.	1	4,0	2018	2	8,0
Sakarya Üni.	1	4,0	2019	4	16,0
Erzincan Binali Yıldırım Üni.	1	4,0	2021	3	12,0
Yıldız Teknik Üni.	1	4,0	2022	2	8,0
Adnan Menderes Üni.	1	4,0	2023	1	4,0
Celal Bayar Üni.	1	4,0	2024	1	4,0
Hacı Bayram Veli Üni.	1	4,0	2025	1	4,0
Karamanoğlu Mehmetbey Üni.	1	4,0	Toplam	25	%100
Toplam	25	%100	Anabilim Dalı	F	%
Lisansüstü Tez	F	%	Sınıf Öğretmenliği	6	24,0
Yüksek Lisans	19	76,0	Okul Öncesi Eğitimi	4	16,0
Doktora	5	20,0	Eğitim Programları ve	4	16,0
Sanatta Yeterlik	1	4,0	Öğretimi		
Toplam	25	%100	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	2	8,0
			Temel Eğitim	2	8,0
			Coğrafya Eğitimi	1	4,0
			İngiliz Dili Eğitimi	1	4,0
			İlköğretim	1	4,0
			Grafik Ana Sanat	1	4,0
			Eğitim Bilimleri	1	4,0
			Çocuk Gelişimi ve Eğitimi	1	4,0
			Matematik ve Fen Bilimleri	1	4,0
			Eğitimi		
			Toplam	25	%100

Tablo 1 incelendiğinde Storyline yaklaşımı alanındaki tez çalışmalarının 4'ü Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde, 4'ü Marmara Üniversitesi'nde yapılmıştır. Onsekiz Mart, Gazi ve Hacettepe üniversitelerinde ikişer tez çalışmasının yapılmış olduğu görülmektedir. Diğer üniversitelerde ise birer tez çalışması hazırlanmıştır. Buna göre Storyline yaklaşımı alanında en fazla tez çalışmasının Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi'nde yapıldığı saptanmıştır. Bu alanda yazılmış tezlerden 19 tanesi yüksek lisans, 5 tanesinin doktora ve birinin Sanatta Yeterlik alanında yazıldığı belirlenmiştir. Dolayısıyla Storyline yaklaşımı alanında en fazla yüksek lisans tez çalışmasının yapıldığı görülmüştür. Storyline yaklaşımı alanında yapılmış tez çalışmalarının 2003 ile 2025 yılları arasında olduğu incelenmiştir. Bu alanda en çok tez çalışmasının 2019 yılında olduğu, bu yıldan sonra hazırlanan tez sayısının azaldığı görülmektedir. Ardından 2017 ve 2021 yıllarında üçer tez yazıldığı bulunmuştur. Tabloya göre Storyline yaklaşımı alanındaki tezler çoğunlukla üniversitelerin sınıf öğretmenliği, okul öncesi eğitimi ile eğitim programları ve öğretimi bilim dallarında üretilmektedir. Diğer bilim dalı alanlarında sınırlı sayıda tez çalışması yapılmıştır.

2. Storyline Yaklaşımı Alanındaki Tezlerin Yöntemlerine Göre Dağılımı

Storyline yaklaşımı alanında incelenmiş olan tezlerin yöntemlerine göre dağılımı Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2: Storyline Yaklaşımı Alanındaki Tezlerin Yöntemlerine Göre Dağılımı

Yöntem	Desen	F	%
Nicel	Ön Test- Son Test Kontrol Gruplu Desen	6	24,0
	Deney- Kontrol Gruplu Yarı Deneysel Desen	2	8,0
	Deneysel Araştırma Deseni	2	8,0
	Yarı Deneysel Araştırma Deseni	2	8,0
	İki Gruplu Uygulamalı Yarı Deneysel Desen	1	4,0
Karma	Açıklayıcı Desen	1	4,0
	İç İçe Gömülü Desen	1	4,0
	Eş Zamanlı Paralel Desen	1	4,0
	Çeşitleme Deseni	1	4,0
	Nicel Hakim İç İçe Deneysel Desen	1	4,0
	Sıralı Açıklayıcı Desen	1	4,0
	Belirtilmemiş	2	8,0
Nitel	Olgubilim Deseni	1	4,0
	Eylem Araştırması Deseni	1	4,0
	Durum Çalışması Deseni	1	4,0
Destan Anlatma Yöntemi		1	4,0
Toplam		25	%100

Tablo 2’ye göre Storyline yaklaşımı alanında yazılmış olan tezlerin %52’ sinin nicel, %32’sinin karma, %12’sinin nitel ve %4’ünün destan anlatma yöntemi ile yazıldığı görülmüştür. Buna göre tezlerde en fazla nicel yöntemin kullanıldığı bulgusuna varılmıştır. Sanatta Yeterlik alanında yürütülmüş olan tezde destan anlatma yönteminin kullanıldığı dikkat çekmiştir. Nicel yöntem araştırmaları ile yazılan tezlerde ön test- son test kontrol gruplu desende 6 tez yazıldığı bulunmuştur. Karma yöntemle yürütülmüş tezlerde ise 2 tezin hangi desen ile tasarlandığı belirtilmemiştir. Nitel yöntem ile yazılan 3 tezin bulunduğu görülmüştür.

3. Storyline Yaklaşımı Alanındaki Tezlerin Konu ve Konu Alanlarına Göre Dağılımı

Storyline yaklaşımı alanında incelenmiş olan tezlerin konu ve alanlarına göre dağılımı Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3: Storyline Yaklaşımı Alanındaki Tezlerin Konu ve Konu Alanlarına Göre Dağılımı

Konu Alanı	Konu	F	%
Akademik Başarıya Etkisi			
Yaklaşım ile İlgili Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri			

Sosyal Bilgiler	Yaklaşımın Etkililiğinin İncelenmesi		
	Empati Becerisi ve Farklılıklara Saygılı Olma Değerinin Kazandırılması	7	28,0
	Kazanımların Gerçekleşmesi ve Kalıcı Öğrenmeye Etkisi		
	Akademik Başarı ve Yaratıcılığa Etkisi		
	Yaklaşımın Uygulanması Sonucu Değerlendirme		
Okul Öncesi	Eleştirel Düşünmeye Etkisi		
	İlköğretime Hazırbulunuşluk Seviyesine Etkisi		
	Matematik Başarısına Etkisi		
	Farklılıklara Saygı Kazanımına Etkisi	6	24,0
	Temel Kavram Bilgi Düzeyini Destekleme Uygulaması		
Fen Bilimleri	Psikolojik Dayanıklılık Programı		
	Akademik Başarı, Yaratıcılık ve Tutuma Etkisi		
	Akademik Başarı ve Kavramsal Öğrenmeye Etkisi	4	16,0
	Su Okuryazarlığının Geliştirilmesi		
Matematik	Akademik Başarı, Kalıcı Öğrenme ve Tutuma Etkisi		
	Akademik Başarıya ve Tutuma Etkisi	2	8,0
Hayat Bilgisi	Problem Çözme Başarısı, Becerisi ve Tutuma Etkisi		
	Yaklaşımın Derse Eklemlenmesi	2	8,0
Coğrafya	Karar Verme ve Problem Çözme Becerisine Etkisi		
	Akademik Başarıya Etkisi	1	4,0
İngilizce	Derse Karşı Tutum Üzerinde Etkisi	1	4,0
	Yaklaşımın Başarı ve Tutuma Etkisi	1	4,0
Türkçe	Görsel Öyküleştirme Uygulaması	1	4,0
Güzel Sanatlar			
Toplam		25	%100

Tablo 2 incelendiğinde Storyline yaklaşımı alanında yazılmış olan tezlerde 9 konu alanı altında 25 konu seçilmiştir. Sosyal Bilgiler alanında 7, Okul Öncesi alanında 6, Fen Bilimleri alanında 4, Matematik alanında 2, Hayat Bilgisi alanında 2 ve diğer alanlarda birer tez yazıldığı bulunmuştur. Buna göre en çok Sosyal Bilgiler konu alanında çalışma yapıldığı görülmüştür. Yapılan çalışmaların çoğunluğunda yaklaşımın akademik başarı ve tutum üzerindeki etkisi incelenmiştir.

4. Storyline Yaklaşımı Alanındaki Tezlerin Örneklem Grubu ve Örnekleme Tekniklerine Göre Dağılımı

Storyline yaklaşımı alanında incelenmiş olan tezlerin örneklem grubu ve örnekleme tekniklerine göre dağılımı Tablo 4’de gösterilmiştir.

Tablo 4: Storyline Yaklaşımı Alanındaki Tezlerin Örneklem Grubu ve Örneklem Tekniklerine Göre Dağılımı

Örneklem Grubu	F	%	Örneklem Tekniği	F	%
6 Yaş	4	15,0	Belirtilmemiş	9	36,0
7. Sınıf	4	15,0	Kolay Ulaşılabilir Örneklem	3	12,0
6. Sınıf	3	11,0	Amaçlı Örneklem	2	8,0
5. Sınıf	3	11,0	Küme Örneklem	2	8,0
4. Sınıf	3	11,0	Uygun Örneklem	2	8,0
3. Sınıf	2	7,0	Tesadüfi Yöntem	1	4,0
5 Yaş	2	7,0	Seçkisiz Olmayan Uygun Örneklem	1	4,0
Öğretmen Adayları	2	7,0	Yarı Deneysel Desen Modeli	1	4,0
10. Sınıf	1	4,0	Uygun Durum Çalışma Grubu	1	4,0
Veliler	1	4,0	Basit Seçkisiz Örneklem	1	4,0
Sınıf Öğretmeni	1	4,0	Ölçüt Örneklem	1	4,0
Alpamış Destanı	1	4,0	Seçkisiz Atama	1	4,0
Toplam	27	%100	Toplam	25	%100

Tablo 4 incelendiğinde Storyline yaklaşımı alanındaki tez çalışmalarında örneklem grubuna göre en fazla 6 yaş ve 7. sınıf öğrencilerinin araştırma örnekleme olarak belirlendiği bulunmuştur. En az olarak 10. sınıf öğrencileri, veliler ve sınıf öğretmeni örneklem grubu olarak belirlenmiştir. Sanatta Yeterlik alanında yürütülmüş tezin örnekleme de Alpamış Destanı'dır. İki örneklemin seçildiği çalışmaların varlığından dolayı örneklem grubu toplam frekans değeri 27 olarak belirlenmiştir. Tablo örnekleme tekniği açısından incelendiğinde yürütülmüş olan tezlerin %36'sında örnekleme tekniğinin belirtilmediği görülmüştür. En çok tercih edilen örnekleme tekniklerinin kolay ulaşılabilirlik örnekleme, amaçlı, küme ve uygun örnekleme olduğu bulunmuştur. Yürütülmüş olan lisansüstü tezlerin örneklem gruplarının büyük kısmı kamu kurumlarından seçilmiştir. Araştırmalarda öğrenciler, veliler, sınıf öğretmeni ve aday öğretmenler gibi çeşitli katılımcıların yer aldığı örneklemlerin kullanıldığı gözlemlenmiştir. Tezlerdeki örneklemlerin özellikleri ve örnekleme teknikleri genel bir değerlendirmeye tabi tutulduğunda, örneklem olarak öğrencilere yönelik çalışmaların daha fazla yer aldığı ve çoğunlukla örnekleme tekniklerinin belirtilmediği anlaşılmaktadır.

5. Storyline Yaklaşımı Alanındaki Tezlerin Veri Toplama ve Veri Analizlerine Göre Dağılımı

Storyline yaklaşımı alanında incelenmiş olan veri toplama ve analiz tekniklerine göre dağılımı Tablo 5'de gösterilmiştir.

Tablo 5: Storyline Yaklaşımı Alanındaki Tezlerin Veri Toplama ve Veri Analizlerine Göre Dağılımı

Veri Toplama Tekniği	F	%	Veri Analiz Yöntemleri	F	%
Ölçek	14	20,0	t-testi	12	29,0
Test	13	19,0	Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi	8	20,0
Görüşme Formu	9	13,0	İçerik Analizi	7	18,0

Kişisel Bilgi Formu	8	11,0	Mann Whitney U Testi	6	15,0
Günlük	6	8,0	Betimsel Analiz	4	10,0
Çalışma Kâğıtları	3	4,0	Tematik Kodlama	1	2,0
Ses Kaydı	2	3,0	Hotelling Tek Gruplu T2 Testi	1	2,0
Kamera Kaydı	2	3,0	Wilcoxon İşaretlenmiş Mertebeler Testi	1	2,0
Gözlem Formu	2	3,0	Kolmogorov- Smirnov Testi	1	2,0
Odak Grup Formu	2	3,0	Toplam	41	%100
Rubrik	2	3,0			
Öz Değerlendirme Formu	1	2,0			
Envanter	1	2,0			
Anket	1	2,0			
Anekdor Kaydı	1	2,0			
Portfolyo	1	2,0			
Toplam	68	%100			

Tablo 5'e göre Storyline yaklaşımı alanındaki tez çalışmalarında veri toplama tekniği olarak nicel araştırmalarda çoğunlukla ölçek ve test kullanılmıştır. Nitel araştırmalarda da görüşme formu en sık kullanılan veri toplama tekniği olarak görülmüştür. Öz değerlendirme formu, envanter, anket, anekdot kaydı ve portfolyo veri toplama tekniklerinin en az tercih edilen veri toplama tekniklerinden olduğu bulunmuştur. Veri toplama araçlarının tezlerin yöntemi ile benzer eğilim gösterdiği incelenmiştir. Veri analiz yöntemleri incelendiğinde nicel araştırmalarda t-testi ve Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi'nin en fazla tercih edilen analiz yöntemlerinden olduğu görülmektedir. Nitel araştırmaların analizinde ise ağırlıklı olarak içerik analizi ve betimsel analiz teknikleri tercih edilmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Yapılmış olan bu araştırmada Storyline yaklaşımı alanındaki tez çalışmaları genel özellikleri, konu ve konu alanlarına göre dağılımı, yöntem, desen, örnekleme grubu, örnekleme yöntemi, veri toplama tekniği ve veri analizi bakımından incelenmiştir.

Storyline yaklaşımı alanındaki tezlerin genel özelliklerine göre en fazla Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi'nde tez üretildiği görülmüştür. Bu iki üniversitenin lisansüstü eğitimde Storyline yaklaşımı ile ilgili çalışmalara ağırlıklı olarak yer verdiği söylenebilir. Storyline yaklaşımı alanında en çok yüksek lisans tezinin üretildiği görülmüştür. Doktora alanında üretilen tez sayısının düşük olduğu saptanmıştır. Bu durum araştırmacıların farklı konularda uzmanlaşmaları, doktora düzeyinde eğitim veren kurum azlığı ve Storyline yaklaşımı ile ilgili yüksek lisans tezi çalışmalarına daha çok yoğunlaşıldığından olabilir. Tez sayısının 2015 yılında arttığı ve 2022 yılından sonra düştüğü görülmüştür. Bu durum Storyline yaklaşımının yeterince tanınmamasından kaynaklanabilir. Tezlerin anabilim dalına göre dağılımına göre ise en fazla sayıda tezin sınıf öğretmenliği, ardından okul öncesi eğitimi ve eğitim programları öğretimi anabilim dallarında hazırlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bir Storyline yaklaşımında öğrenci olarak yer almak, öğrencilere etkin öğrenme öncüsü olma fırsatı sunmakta ve bu da onları cesaretlendirmektedir. Aynı zamanda öğretmenlere de değerlendirme ve öğretim süreçlerini gerçek dünya yöntemleriyle bir arada gerçekleştirme imkânı tanımaktadır (Plaskitt, 2007). Dolayısıyla Storyline yaklaşımı sınıf içinde etkin

uygulanabilecek bir yöntem olduğundan sınıf öğretmenliği anabilim dalında daha tercih edilen bir teknik olabilmektedir.

Storyline yaklaşımı alanındaki tezler yöntemlerine göre nicel, karma, nitel ve ders anlatma yöntemi olmak üzere 4 kısımda ele alınmıştır. İncelenen tezlerin yöntemlerine göre dağılımına bakıldığında yürütülen araştırmaların yarısının nicel araştırma yöntemi ile hazırlandığı görülmüştür. Nicel araştırmaların daha fazla tercih edilmesinin yalnızca belirli bir alana özgü bir durum olmadığı, aynı zamanda farklı disiplinlerden pek çok araştırmacı tarafından da yaygın olarak tercih edilen bir yöntem olduğu söylenebilir. Araştırma desenine göre ağırlıklı olarak ön test- son test kontrol gruplu desen ve yarı deneysel desen kullanılmıştır. Deneysel desenlerde çalışma grubu seçkisiz olarak seçildiğinden, çalışma grubunu kontrolünü sağlamak sınırlıdır. Ekiz'e (2009) göre gerçek deneysel desenlerde, araştırma problemiyle uyumlu benzer ya da eşdeğer grupların oluşturulması daha zor bir süreçtir. Bu nedenle deneysel çalışmalarda yarı deneysel çalışmaların daha çok tercih edildiği söylenebilir. Nitel çalışmalarda olgubilim, eylem araştırması ve durum çalışması desenleri kullanılmış; kültür analizi ve kuram oluşturma desenleri kullanılmamıştır. Karma yöntemle üretilen tezlerde altı çalışmanın deseni belirtilmiş, iki araştırmanın deseni belirtilmemiştir. Bu durumda araştırmaların belirli meyili olduğu ve çoğu araştırmanın aynı yöntem ve desen yoluyla yürütüldüğü söylenebilir. Dolayısıyla araştırmacıların daha çok nicel ve karma yöntemlere yöneldiği nitel araştırma yöntemini daha az kullandıkları söylenebilir. Lisansüstü yapılan çalışmalarda orijinal bir konu belirlemek, uygun yöntem ve desenler ile bilimsel araştırmalar yapmak amaçlanmaktadır. Storyline yaklaşımı alanında değişik yöntem ve desenlerle araştırmaların yapılması gerektiği söylenebilir.

Storyline yaklaşımı alanındaki tezler konu alanlarına göre sosyal bilgiler, okul öncesi, fen bilimleri, matematik, hayat bilgisi, coğrafya, İngilizce, Türkçe ve güzel sanatlar olmak üzere 9 tema altında toplandığı görülmektedir. Bu alanda en fazla çalışma sosyal bilgiler konu alanı üzerine yapılmıştır. Bacanlı'ya (2006) göre, bilişsel hedefleri gerçekleştirmenin yanı sıra bireylerde duyuşsal alan özelliklerini de geliştirmeyi hedefleyen ve bu süreci mümkün kılan ders genel olarak sosyal bilgiler dersidir. Yapılan çalışmalara göre öğrencilere sosyal bilgiler kavramlarının öğretilmesinde Storyline yaklaşımının etkili bir teknik olduğu söylenebilir. Sosyal bilgiler dersinden sonra en fazla araştırma okul öncesi alanında yapılmıştır. Storyline yaklaşımı öykü anlatımına dayalı bir yöntem olduğu için okul öncesi eğitimde kullanımına uygun olduğu söylenebilir. Konu alanlarına bakıldığında ilkökul ve ortaokul düzeyindeki temel derslerde Storyline yaklaşımı alanında tez üretildiği görülmektedir. Türkçe konu alanında bir tez üretilmiş olması bu alanda daha fazla çalışma yapılması gerekliliğini göstermektedir. Ortaokul düzeyinde Storyline yaklaşımı ile daha fazla araştırma yapılması gerektiği söylenebilir. İncelenen tezlerde konu bakımından her tezde ayrı konu seçildiği ve bu anlamda tezlerde konu çeşitliliği olduğu söylenebilir. Nicel araştırmalardaki konuların büyük çoğunluğunda akademik başarı ve tutum incelemesi konuları seçilmiştir.

İncelenen tezlerin örneklem grubuna bakıldığında araştırmaların büyük çoğunluğunun sınıf ortamında yapıldığı söylenebilir. Yaklaşımın uygulandığı sınıf düzeyine bakıldığında en fazla 6 yaş anasınıfı öğrencileri ve 7. sınıf ortaokul öğrencileri ile araştırma yürütüldüğü görülmüştür. En az uygulama yapılan örneklem gruplarının 10. sınıf öğrencileri, veliler, sınıf öğretmeni ve Alpamış Destanı olduğu ortaya çıkmıştır. İlkokul düzeyinde 1. ve 2. sınıf öğrencileriyle bir çalışma yapılmadığı dikkat çekici bir sonuçtur. Ortaokul düzeyinde ise 8. sınıf öğrencileriyle herhangi bir çalışma yürütülmemiştir. Lise düzeyinde sadece 10. Sınıf öğrencileri ile araştırma yapılması diğer sınıf kademeleri ile araştırma yürütme gerekliliğini göstermiştir. Anasınıfı düzeyinde 5 ve 6 yaş düzeyinde çalışma yapıldığı görülmektedir. Storyline yaklaşımının okul öncesinde kullanımında fonksiyonel olduğu söylenebilir. Sanatta Yeterlik alanında Alpamış Destanı örnekleme ile araştırma yapılması Storyline yaklaşımının

destan kullanımında işlevsel olduğunu göstermiştir. Velilerin örneklem grubu olarak kolay ulaşılan grup olmadığından dolayı az tercih edildiği söylenebilir. Tezlerin %36'sında örnekleme tekniğinin belirtilmediği görülmektedir. Bu durumun araştırmacıların örnekleme nasıl seçtiğini açıklaması fakat hangi örneklem tekniği olduğunu belirtmemesinden kaynaklandığı söylenebilir. Belirtilen örneklem tekniklerinde sıklıkla kolay ulaşılabilir örneklemin tercih edildiği ortaya çıkmıştır. Örneklem seçiminde örneklem grubuna daha rahat erişilmesinin araştırma sürecini kolaylaştıracağından dolayı bu tekniğin tercih edildiği söylenebilir. Genel olarak Storyline yaklaşımı alanında lisansüstü çalışma yapan araştırmacıların daha kolay ulaşabilecekleri ve en ekonomik örneklem grupları ve örnekleme tekniklerini tercih ettikleri söylenebilir.

Storyline yaklaşımı alanında yapılan lisansüstü tezler veri toplama tekniğine göre incelendiğinde tezlerdeki araştırma yöntemleri ile veri toplama teknikleri arasında paralellik olduğu söylenebilir. Tezlerde çoğunlukla nicel ve karma yöntem tercih edildiğinden dolayı ölçek ve test en fazla kullanılan veri toplama tekniklerindendir. Araştırmalarda deneysel desenlerin kullanılması veri toplama tekniklerinden olan ölçek ve test kullanımını kaçınılmaz kıldığı söylenebilir. Üretilmiş olan tezlerde rubrik, öz değerlendirme formu, envanter, anket, anekdot kaydı ve portfolyo en az tercih edilmiş veri toplama araçlarındandır. Genel olarak tezlerde çeşitli veri toplama araçlarının kullanıldığı söylenebilir. Veri analiz yöntemleri bakımından incelendiğinde, nicel ve karma yöntem ile araştırmaların yürütülmesinden dolayı %70 oranında betimsel istatistik yöntemlerinin kullanıldığı görülmektedir. Parametrik testlerden t-testi en sık kullanılan veri analiz yöntemidir. Nonparametrik testlerden Wilcoxon, Mann Whitney U, Hotelling T2 ve Kolmogorov-Smirnov testleri kullanılmıştır. Nitel araştırmalarda tematik kodlama, içerik analizi ve betimsel analiz teknikleri kullanılmıştır.

Bu araştırmada Storyline yaklaşımı alanında yapılmış olan lisansüstü tezler farklı değişkenler açısından incelenmiş ve ortaya konulan bulgular bütüncül bir şekilde sentezlenmiştir. Bu araştırmanın sonuçlarına dayalı olarak tezlerin sınırlı bir alanda çalışıldığından hareketle araştırmaların farklı şehirlere yayılmasının alana önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Alanda üretilmiş lisansüstü tezlerin genellikle nicel ve karma yöntemlerle yapıldığı görülmüştür. Yapılacak olan araştırmalarda nitel yöntemin tercih edilmesinin araştırmada derinlemesine bilgi sağlanmasına fayda sağlayacağına inanılmaktadır. Storyline yaklaşımına ilişkin olarak yapılacak araştırmaların yükseköğretim ve ortaöğretim kademelerinde yürütülmesi önerilebilir.

Araştırmacıların katkı oranı beyanı: Araştırmacılar bu makaleye eşit oranda katkıda bulunmuşlardır.

Finansman beyanı: Bu makaleye finansal destek yoktur.

Çatışma beyanı: Bu makale için yazarların herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Destek ve teşekkür: Makalede incelenen tezlerin yazarlarına teşekkürlerimizi sunarız.

KAYNAKLAR

- Bacak, S. (2008). *İlköğretim 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Öykü Tabanlı Öğrenme Yaklaşımının Öğrenenlerin Akademik Başarı ve Yaratıcılıklarına Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- Bacanlı, H. (2006). *Duyuşsal Eğitim*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Bayrak, S. (2000). *Yüksek Öğretimde Aktif Eğitim, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. Pegem A Yayıncılık, Ankara, 25s.
- Bell, S. (1994). "What _s Storyline". <http://www.storyline-scotland.com/howitworks.html>. Erişim Tarihi: 18.05.2007
- Bell, S. (2007). *Continuing Professional Development in Storyline*. In S. Bell, S. Harkness & G.White (Eds.), *Storyline: Past, present, future* (pp. 25- 30). Enterprising Careers University of Strathclyde.
- Bell, S. and Harkness, S. (2006). *Storyline- Promoting Language Across the Curriculum*. Hertfordshire: United Kingdom Literacy Association (UKLA).
- Creswell, J. (2007). *John Dewey and the Storyline Method*. Bell S., Harkness S, White G. (Ed.), *Öykü Temelli Öğrenme: Past, Present & Future*. Glasgow: Enterprising Careers: University of Strathclyde.
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (2. bs.). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Güney, S. Y. (2003). *İlköğretim 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Öykü Tabanlı Öğrenme Yaklaşımına İlişkin Bir Durum Çalışması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Harkness, S. (1993). *The Scottish Storyline Method*. <http://www.storyline.org/history1.htm>.
- Harkness, S. (2007). *Storyline-An Approach to Effective Teaching and Learning*. In S. Bell, S. Harkness, & G. White (Eds.), *Storyline: Past, present, future*. Glasgow: Enterprising Careers University of Strathclyde.
- Hein, G. (1991). *Constructivist Learning Theory*. Erişim: <http://www.exploratorium.edu/IFI/resources/constructivistlearning.html>. (25.02.2009-16.45).
- Hernandez-Serrano, J., Jonassen, D. H. (2003). *The Effects of Case Libraries on Problem Solving*. *Journal of Computer Assisted Learning*, 19(1), 103-114.
- Koşar, E. ve Çiğdem, H. (2003). *Eğitim Ortamı Tasarımı, Araç-Gereç ve Materyal Özellikleri*. Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Plaskitt, R. (2007) *Designing valid and reliable assessments within a Storyline topic*. S.Bell, S.Harkness, G.White (Eds.), *Storyline: Past, present, future* (s. 218- 224) içinde. Glasgow: Enterprising Careers University of Strathclyde.
- Solstad, A. G. (2009). *Storyline–Active Learning & Adapted Education*.
- Tepetaş, G. Ş. (2011). *6 Yaş Çocuklarının Temel Kavram Bilgi Düzeylerini Desteklemeye Yönelik Öyküleştirme Yöntemine Dayalı Bir Eğitim Uygulaması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerinde nitel araştırma yöntemleri*. (6. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.